

Jordfordeling på vej tilbage i varmen

Flere kræfter arbejder nu for at øge brugen af jordfordelinger. Efter en årrække med en ret afdæmpet aktivitet på jordfordelingsområdet kan denne traditionelle landinspektørdisciplin dermed være på vej mod et comeback som et værktøj, der konkret kan forene flere forskellige interesser i det åbne land.

Mange fluer med ét smæk – det er i al sin enkelthed grundidéen med jordfordelinger. Det gælder i begrebets oprindelige forstand, hvor målet specifikt er at skabe bedre arrenderinger for et antal landbrugsejendomme i et område ved at omfordele jorderne mellem ejendommene og dermed opnå en mere rationel landbrugsdrift. Og i endnu højere grad gælder det i en nutidig kontekst, hvor der udover landbruget også er fokus på de mange andre interesser, der knytter sig til det åbne land – forbedret natur, vandmiljø og friluftsliv for at nævne nogle af interesserne.

Æren for, at der nu er ved at være grøde på jordfordelingsområdet, kan i høj grad tilskrives Naturplan Danmark fra oktober 2014 og Natur- og Landbrugskommissionens afrapportering fra april 2013. Begge steder peger man på jordfordelinger som et løsningsorienteret redskab, der kan tænke forskellige interesser ind i opgaveløsningen. Det grønne stempel de to steder fra har øget opmærksomheden om jordfordelinger og er dermed med til at bane vejen for, at der efter en årrække

ke med forholdsvis få jordfordelingssager, nu igen for alvor kan komme gang i dette fagområde.

INSPIRATION FRA CANADA

Projektet *Det åbne land som dobbelt ressource* er et aktuelt eksempel på, at jordfordeling bliver anset for et helt centralt værktøj, der kan imødekomme forskellige interesser i det åbne land. Efter inspiration fra Canada bliver projektet gennemført som et såkaldt collective impact-samarbejde mellem universiteter, kommuner, statslige styrelser og en række interesseorganisationer, og med penge fra Real-Canada, der også er tovholder for projektet.

På en temadag på Gl. Estrup den 9. december 2015 om multifunktionel jordfordeling præsenterede fem jyske kommuner en række meget forskellige projekter, hvor jordfordeling er den nøgle, der skal låse op for en løsning. Planen er, at flere af disse projekter skal gennemføres som led i projektet *Det åbne land som dobbelt ressource*.

Af projektets hjemmeside fremgår det, at ”Collective Impact parterne har en-

stemmigt peget på jordfordeling som et velkendt redskab, der gennem fremsynet brug kan håndtere arealanvendelsen på nye måder, som ikke gensidigt udelukker interesser og formål. Parterne ønsker at dokumentere de samfundsmæssige gevinster, som fremsynet brug af jordfordeling kan indfri i konkrete lokalområder. Ambitionen er at inspirere til multifunktionel jordfordeling i hele landet.”

Hele ideen med projektet er altså at få afprøvet en række multifunktionelle jordfordelinger i praksis med det formål at få afprøvet værktøjet i en videnskabelig sammenhæng.

”Det er en fantastisk mulighed for at få dokumenteret jordfordelingsværktøjets effekter for samfundet, og samtidig få profileret landinspektørernes faglighed som jordfordelingsplanlæggere, der har kompetencer til at få aftalt lokale, bæredygtige løsninger for arealanvendelsen omkring køkkenbordene,” siger landinspektør Karsten Willeberg-Nielsen, der var med på temadagen. Han er desuden kursusleder på Landinspektørforeningens kursus ”Jordfordeling – anvend-

I denne folder fra Collective Impact beskrives det, hvordan jordfordeling kan medvirke til en bedre fordeling og brug af det åbne land. Kilde: collectiveimpact.dk/det-aabne-land

else og udvikling”, der afholdes i slutningen af marts (læs mere i boksen nederst).

DANMARK ER FOR LILLE

Et andet eksempel på, at en moderne version af jordfordelinger nu er i vælten, er Teknologirådets projekt om den fremtidige prioritering af Danmarks areal. Her gennemsyrrer tankegangen om den multifunktionelle jordfordeling også projektet. Teknologirådet har regnet sig frem til, at de politiske planer og ønsker for landets arealanvendelse vil kræve et areal på mindst 130 procent af Danmarks faktiske areal, hvis de alle skal indfries. For byerne vokser fortsat udad, veje og jernbaner rulles ud i landskabet, naturen skal have mere plads, og klimatilpasninger kommer også til at lægge beslag på areal, alt imens landbrugsarealet som minimum ønskes opretholdt. Da vi trods alt kun råder over det reelle areal, det vil sige 100 procent, må der prioriteres. Ofte kan man dog kombinere to eller flere arealanvendelser og her kommer den multifunktionelle jordfordeling ind i billedet som et oplagt værktøj. ◀◀

En lille skare af landinspektører har valgt at specialisere sig i jordfordelinger. Her er fire praktikere indenfor fagfeltet samlet til Collective Impacts temadag om multifunktionelle jordfordelinger på Gammel Estrup Herregårdsmuseum den 9. december 2015. Fra venstre mod højre ses Brian Albinus Graugaard, Niels Otto Haldrup, Jan Nymark Thaysen og Sophie Dige Iversen. Foto: Torben Lund Christensen

NYT KURSUS OM FREMTIDENS JORDFORDELINGER
 ”Jordfordeling – anvendelse og udvikling” hedder et nyt kursus udviklet af Den danske Landinspektørforenings efteruddannelsesudvalg. Kurset finder sted den 31. marts 2016 i Vejle, og vil – udover en generel indføring i jordfordeling i teori og praksis – fokusere på fremtidens jordfordelinger ved at se på udviklingstendenser på området. Se side 48 for flere praktiske informationer.